

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

Za pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisni listi ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petičvrsta (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 h
za trikrat 9 h
za več kot trikrat . . . 8 h
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izven 31 nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 4 strani.

Deželnozborske nadomestne volitve.

Idrijska »Jednakopravnost« in nadomestne deželnozborske volitve.

Idrijska liberalna gospoda, zbrana v liberalnem političnem društvu »Jednakopravnost« je preplavila volivce v idrijskem in vipavskem sodnem okraju s pismi, v katerih si upajo idrijski liberalci trditi, da v krilu S. L. S. niso dobro shranjene koristi slovenskega kmeta. Ker liberalci znajo, da S. L. S. odločno zastopa in dela za korist kmečkega stanu, kar so liberalci ob zadnjem zasedanju kranjskega deželnega zbora javno priznavali, za to pa v svojih pismih zamolče, zakaj da niso v S. L. S. dobro shranjene kmetove koristi. Sicer pa kmečke koristi v S. L. S. res niso »shranjene«. »Shranjene« imajo kmečke koristi le liberalci, zato pa za kmeta še ničesar storili niso. Le ob volitvah poznajo kmeta, ko so pa končane volitve, jim je pa »neumen kmet«, kakor pravi liberalni žirovski dacar Spreitzer.

Liberalci posnemajo opice.

Ker so liberalci veliki prijatelji tistih, ki uče, da se je človek razvil iz opice, zato posnemajo opičarske navade. Idrijska »Jednakopravnost« pripoveduje kmetom, da jim ustanavljajo liberalci zadruge, ki bodo slovenskega kmeta gospodarsko osamosvojile, prireje shode, poučena predavanja, nameravajo izdajati velik kmetijski tednik; skratka narodno napredna stranka se hoče zopet uveljaviti tudi na deželi. Zdaj pa recite, če niso liberalci podobni opicam. Kdaj smo že mi snovali zadruge za osamosvojitev kmetov, čez katere so zabavljali liberalci, da se je vse kadiilo; kmečke shode neprestano prirejamo, koliko let že izhaja kmečko glasilo »Domoljub«. Kakor opice so naši liberalci, ker nas tako posnemajo. A liberalci so se prepozno vzbudili in delajo to, kar so še nedavno proklinjali.

Kako postaneš liberalni kandidat.

Takole citamo v tistem pismu »Jednakopravnosti«, s katerimi je preplavila volivce v idrijskem in vipavskem sodnem okraju: V svrhu organizacije stranke je sklicalo vodstvo preteklo nedeljo shod zaupnikov v Idriji. K temu shodu niste bili vabljeni, ker Vam vsled prevelikega snega ni bilo mogoče udeležiti se ga in so bili vsled tega vabljeni le zaupniki iz bližnjih krajev. Vsled »preslabe« udeležbe se pa o organizaciji ni moglo sklepati, ampak se je samo določil kandidat za deželnozborske volitve. Kmetje, vidite, kakšna je liberalna gospoda! Nekaj jih pride v Idriji skup. Sami priznajo, da je bila slaba udeležba. In ob slabi udeležbi pa Vam pišarjajo, da volite Antona Poljšaka iz Zapuž. Liberalna gospoda se jako moti, če sodi, da so kmetje tako neumni, da bodo na povelje liberalne gospode šli reševati preperelo liberalno slaminato stranko.

Sramežljivo glasilo načelnika liberalcev.

Načelnik kranjskih liberalcev je zdaj ljubljanski župan Hribar. Svoje ukaze liberalcem izdaja v »Našem Listu«. In »Naš List« objavlja 15 vrst, v katerih se pove, da je liberalen kandidat ob nadomestnih deželnozborskih volitvah Jan Gruden. Zmerja vipavske liberalce, češ, da so hoteli imeti kandidata iz svojega okraja, a ga končno niso postavili. Zdaj pa res ne znamo, kdo je pravi kandidat liberalcev. Liberalni govornik Spreitzer na nedeljskem dobročevskem shodu je rekel, da »Notranjec« laže, ko razglša Grudna za kandidata. Idrijska »Jednakopravnost« pa ponuja v svojih pismih Poljšaka.

Šaka. Smilijo se nam liberalci, ko zdaj ne znajo, naj li volijo Grudna ali Poljšaka.

Somišljeniki S. L. S. na volišče!

Liberalci se udeležijo nadomestnih volitev v idrijskem in vipavskem sodnem okraju dne 3. aprila. Zato pa dajte liberalcem odgovor, kakršnega zasluži »meščanska« »svobodomiselnica«, kmetom nikdar prijazna liberalna stranka. Vsi do zadnjega na volišče! Znamo, da bo za marsikoga našega velika žrtev, da bo volil 3. aprila. Saj so do zadnjega vsemogočni liberalci tako ljubili kmeta, da mu niso privoščili prepotrebni dobrih cest. Ni pa dovolj, da greste na volišče in oddaste listek kandidatu S. L. S. Bogomiru Perharcu. Storitvi morate več. Poagitarajte med volivci, da se udeležijo vsi volitve. Pazite na liberalne spletke. Skrbite, da bodo volivci pravilno zapisali na glasovnico našega kandidata: **Bogomir Perharc, kmet v Vipavi**. Liberalci so nam napovedali vojsko, v vojski pa mora na bojišče, v tem slučaju volišče, zadnji naš somišljenik! Z navdušenjem v boj za kandidata S. L. S. pri nadomestnih volitvah za kranjski deželni zbor v kmečki skupini sodnih okrajev Idrija in Vipava!

Vodne sile alpskih dežel.

Solnograd, 27. marca.

Dva dni so zborovali v Solnogradu interesentje, ki hočejo izrabiti vodne sile planinskih dežel v industrialne svrhe. Sestanek je sklicala in priredila »Zveza industrialcev«, kar je dalo vsemu zborovanju že v naprej določeno smer.

Težnje veleobrtnikov so sledeče: Pred vsem hočejo vodne sile dobiti za prosto izrabo velekapitalu. Edinozveličavnost industrializma se je pela v vseh tonovih načinih. V svojo silo pobijajo načelo državnega monopola in sploh državne izrabe vodnih sil, ki naj bi služile samo privatni podjetnosti. Z največjo žilavostjo se upirajo kompetenci dežel v vodno-pravnih vprašanjih. Deželni zastopi naj bi bili sploh izključeni od vodnega postavodjalstva, ker vidijo industrialci v deželi konkurenta, ki utegne sam poseči po vodnih silah, da jih postavi v službo javnosti kot gonilno silo za svetlobo in za poljedelske in obrtne tehnične namene. Koncesije naj bi ne bile navezane na kratko dobo, ampak neomejene, vse poslovanje pri oddaji koncesij kar najhitreje in najpripravnije za svobodno delovanje velikega kapitala. Dalje se bore proti določbi, da čez gotovo dobo let pride vodna sila nazaj v last države in dežele. Seveda se branijo z vsemi štirimi fiskalnih težnj, in zato ne morejo dr. Steinwenderja živega videti, ki hoče obdavčiti vsako posamezno konjsko silo.

S svojimi težnjami pa veleindustriji niso popolnoma prodrli nit na svojem lastnem področju, kajti strah pred javnostjo, ki se vedno bolj nagiba od liberalnega individualizma k socialnemu naziranju tudi pri presoji industrijskih podjetij, je nagnil velekapital opreznosti.

Zastopniki dežel smo se pred zborovanjem domenili, da se mora na shodu na vsak način naglašati domorodno načelo, po katerem se vodne sile smatrajo kot last in del teh dežel, v katerih narodu se porajajo in katerim služijo v kras in naravno korist. Tudi se je sprejelo načelo, da bodi državni vodni zakon samo okvirni zakon, ki dajaj posameznim deželam še obširno kompetenco. Zahtevalo se je tudi, da naj ima tudi deželno zastopstvo pri oddaji koncesij svojo besedo.

Sicer pa smo zastopniki dežel večinoma samo poslušali. Mi bomo drugod govorili.

O elektriziranju planinskih državnih železnic se je mnogo govorilo. Železniško ministrstvo sestavlja kataster vodnih sil,

ki bi prišle v tem oziru v poštev. Na Kranjskem hoče imeti menda Podkorensko Savo in Savo pod Kranjem pri Jami. Industrialci so se pritoževali, da se vsled tega, ker se železniško ministrstvo ne more odločiti, zadržujejo sploh vse koncesije v teh krajih, kar jako zadržuje napredek. Zato se je pa sklenilo pozvati železniško ministrstvo, naj čimprej izvede elektriziranje železnic. Vsak kilometer bi stal 80.000 K, tako da bi elektriziranje vseh železnic v planinskih deželah stalo 300 milijonov kron.

Zdi se pa, da to vprašanje še ni godno. Zlasti za slučaj vojske se boje, da bi bila stvar nevarna. Najbrže se prične s poskusi.

Ne morem zamolčati, da se je oglašil tudi znani Rieger proti podežljenju vodnih sil. Pravil je o nekem deželnem zastopu, ki bi bil v stanu, v svoji roki držati vodne sile toliko časa, da bi neko zaostalo ljudstvo jih moglo industrialno uporabiti. No, no, gospod Rieger, hvala lepa za pouk! Zakaj pa niste imenovali tega strašnega deželnega zastopa?

Z urnimi koraki se bliža velika industrija. Ob rekah in potokih pojde naprej po naših lepih dolinah, vse slapove in prirodne krasote bo vpregla v svoj črni, sajasti voz.

Če pride do izpremembe vodnih zakonov, tedaj zastopniki ljudstva na krov! Prirodne sile naj služijo splošnemu blagru!

Vode deželam in občinam!

Dr. Lampe.

Po usodnih dneh.

Balkanska kriza je saj za dogledni čas rešena. Mir je zagotovljen. Avstrija in Srbija odpuščata vojske.

Prvo vprašanje je zdaj: Kdo je zmagal? Drugo: Kaj se je pri tem pol leta trajajočem mednarodnem zapletu pokazalo?

Napoleonično glasilo nemškega urada za zunanje zadeve, »Kölnische Zeitung« v enem oziru čisto po pravici pravi, da ni na mestu govoriti zdaj o zmagovavcih in premagancih. Zmagali sta treznost in zdrava pamet.

Brezdvoma. Toda eden je, ki je kriv, da treznost in zdrava pamet nista že veliko prej zmagali; eden je, ki je vsled tega, da sta po njegovi krivdi treznost in zdrava pamet šele zdaj zmagali, danes blamiran in prav pošteno poražen, ki je vsled svoje politike svoji lastni domovini škodoval, tistim pa, katere je podpiral, nakopal same nepravilike.

To je gospod Izvoljski.

V Buhlavi, 1. 1908, nekako proti jeni, je baron Aehrenthal Izvoljskemu povedal, da namerava Bosno anektirati. Izvoljski tega nikoli ni javno in oficijelno demantiral, srbski minister zunanjih zadev dr. Milovanović pa je ali namenoma ali pa iz nejevoljnosti nad Rusijo izjavil, da mu je Izvoljski namero Avstrije Bosno anektirati, naznanil in pristavil, da Rusija proti temu ne bo ničesar vstanu storiti.

Po izvršeni aneksiji se je pa Izvoljski silno razburil. Z Angležem, sir Greyem, je koval evropsko konferenco. Zakaj? Hotel je Avstrijo postaviti pred sodišče velesil in jo ondi z njeno zaveznico Nemčijo s pomočjo trojente ugnati: hotel je postaviti trojcezi nasproti grupo Anglija-Rusija-Francija. Zase je mislil pri tem na to, da se bo odprla Rusiji dardanelska ožina, Srbiji je hotela priklopiti del bosanskega teritorija in tako na Balkanu zopet vpostaviti prvenstvo Rusije, ki je po vojni z Japonci prišla ob ves kredit.

To seveda ni nič slabega. Slabo je zanj le to, da je pri tem naletel na še hujšega lisjaka. Izvoljski je postavil na program konference teritorialne kompenza-

cije za Srbijo, pa komaj je to obelodanil, je moral vsled odpora Francije črtati usodno besedico o teritoriju. V dumi je izjavil, da se je Rusija glede na Bosno že zdavnaj nasproti Avstriji obvezala, da se aneksiji ne bo upirala, kmalu na to pa je Turčijo nagovarjal na vse kriplje, naj se z Avstrijo ne sporazume. Vrgel je po svojih časniki v svet besedo o avtonomiji Bosne — nikjer se ni prijel: poklical je v Peterburg princa Gjorgja — dal mu ni nobenih jasnih obljub; nagovoril Srbijo, da se oborgži in obljubil vojno pomoč Rusije — danes priznava aneksijo Bosne brez pridržka, zapove Srbiji, da se razoroži in se dela, kakor da ne bi bil nikoli Srbov poznan.

Kaj je vzrok tej vijugasti politiki Rusije?

Rusija se ni zavedala, koliko še manjka njej in njenima zaveznicama, Angliji in Franciji, do tega, da bi se mogle meriti s trojcevo. Trojcenta, kakor jo imenujejo, je zveza med enim hromim, enim slepim in enim, ki je brez glave. Anglija nima kopne armade, Francija popolnoma nedisciplinirano vojaštvo; protirepublikanske častnike in brodogojce, o katerem zdaj v parlamentu premišlujejo, kako bi je reformirali, da bi v slučaju mobilizacije topovi ne bili brez krogelj in stroji poškodovani, Rusija pa nima ne armade ne brodogojca. Vojski stražijo skladišča, da jih teroristi ne pokradejo in pomagajo policajem anarhiste obešati, oklopnice in torpedovke pa v Libavu in Kronštatu prav in nimajo posadke.

Zveza treh slabih ali pa boljše rečeno, dveh pohabljenec z enim, ki jih izkorišča: Anglija.

Sir Grey se je v celem balkanskem konfliktu modro obnašal. Hujskal je Rusijo, kar se je dalo, poslal celo svojega debelega Edvarda v Berlin, da bi Nemčijo pregovoril, šuntal Turke, Srbiji poslal denar (za katerega bodo zdaj plačali oderuške obresti), pa je vedno spretno zabrisal za seboj sledove. Če je bilo treba storiti odločen korak, se je namah umaknil in potisnil Rusijo naprej. Zdaj pa, ko se je Rusija popolnoma umaknila, se je pa sir Grey prikazal in se začel z Aehrenthalom pogajati, kako bi se Srbiji ne naložili prehudi in preponiževalni pogoji. Srbi bodo zdaj dejali: Rusija nas je izdala, kakor nas je vedno, toda Anglija — ta pa je do zadnjega ostala pri nas.

Anglija ni poražena. Kajti, kaj njej mar, če je Aehrenthal nadmodril Izvoljskega? Kaj njo boli, če je Rusija po vojaškem porazu nasproti Japonski zdaj doživela nič manj hudi diplomatski udarec? Udarec, ki jo utegne na Balkanu spraviti za dolgo ob ves ugled in vpliv? Angliji je oboje prav: če Rusija Nemčijo stere ali pa če Avstrija Rusijo premaga. Če bo Anglija videla, da svojih namenov ne doseže s pomočjo Rusije, pa jo bo pustila. »Daily News« danes je piše, da je Rusija igrala v balkanski krizi prav slabo vlogo in da je zato najbolje, ako Anglija od nje vzame slovo.

Taka o dejstva. Za Avstrijo gotovo silno poučna. Najboljši in zlasti vredni nauk iz te krize je sledeči: Druži se le z močnimi! Zdaj je bilo brez dvoma dobro, da je Avstrija imela za seboj nemške bajonete — utegne se pa zgoditi, da se Rusija okrepi in takrat bi gotovo ne bilo napaka, ako bi njo imeli ob svoji strani. Le ne delati zvez po simpatijah! Gotovo bi se Avstrija kaj rada z Rusijo zvezala — saj je njena zaveznica Nemčija pri oficijelni Rusiji kaj dobro zapisana — toda, kdo se bo vezal z državo, ki je tako slaba, desorganizirana in korumpirana? Niti s slovenskega stališča ni najti veiko razlogov, da bi se Rusiji ponujali. Dokler bo Rusija svoje Poljake zatirala, z Nemčijo koketirala in Slovanstvo identifikovala s pravoslavjem in samodržtvom,

tako dolgo njene politike ne moremo smatrati za slovansko. Vseslovanstvo in vse-rustvo ni eno ter isto. S stališča svetovne diplomacije pa zdaj še prav posebno ne kaže za Rusijo letati, ampak boljše je, da se nam ona približa.

Če se Rusija okrepi, kulturno povzdigne in bo njena politika v resnici prišla v moderni in slovanski tok, potem sta Avstrija in Rusija kot največji slovanski državi natorni zaveznici! Potem bo mogoče razdreti nenatorni zvezi z Nemčijo in Italijo, ki nas staneta toliko žrtev v našem notranjepolitiškem življenju! In še nekaj: Ostanimo močni, da se nas bodo bali! Italija v sedanji krizi zato ni mogla igrati nobene posebne vloge, ker nima pokazati armade, ki bi bila kaj vredna. Zdaj pa bodo v Italiji z mrzlično naglico reformirali armado in gradili Dreadnoughtke. Pazimo, da nas ne prehitijo! Bar postane sedaj svobodna luka in črnogorsko obal bodo Laha zasedli. Zato je zdaj bolj kot kdaj naša naloga paziti na Adrijo, jo dobro zastražiti in povečati našo morskmo moč! Ne bodimo sentimentalni. Demokratska Norveška pomnožuje svojo armado, vse se oborožuje, zato tudi mi ne smemo in ne moremo zaostati. Pomnimo, da je sedanji mir slepiv, da je le oboroženi mir, in da imamo morda zdaj, ko smo ostali na vrhu, še več sovražnikov, kakor smo jih prej imeli!

Z Balkana.

Položaj v Beogradu.

Beograd, 29. marca. Mir traja dalje. Vesti o odstopu Karagjorgjevičev sploh se širijo najbrže vsled napadov opozicionalnega časopisja na vladajočo dinastijo. Isti se kar neprikrito svetuje, da čim prej zapusti deželo. Zanimivo je, da tudi zarotniški listi pritrjujejo temu in opozarjajo na to, da se je položaj Srbije pod kraljem Petrom še bolj poslabšal. Vlado se zasmehuje. Odpotovanje princa Jurija pospešijo.

K skupnemu koraku velesil.

Beograd, 30. marca. Minister zunanjih zadev, dr. Milovanović, ki je dopoldne in popoldne konferiral z zastopniki zapadnih vlasti, je izjavil, da je srbska vlada s prijateljskimi nasveti in obeti, ki jih je dobila, zadovoljna. V dobro poučenih krogih se zadržuje, da bo kriza skoro zaključena. Srbska vlada bo najbrže že te dni — nedvomno pa še tekom tega tedna — predložila na Dunaju od trententnih zastopnikov ji nasvetovane izjave. Besedilo tem izjavam sestavi v ministrskem svetu, ki bo najbrže sklican še danes. Kakor je čuti, bo vlada to svojo noto, ki se smatra kot spopolnitev zadnje, predložila še preje posameznim voditeljem strank v upogled, predno jo vroči na Dunaju.

V političnih krogih se zlasti opaža mir, s katerim nastopa skupščina nasproti najnovejšim dogodkom. Domneva se, da je vlada posameznim strankinim voditeljem naznanila, da se v bodočih pogajanjih glede trgovinske pogodbe z Avstro-Ogrsko, ki se v kratkem zopet prično, Srbiji zagotovo gospodarske koristi. Te pa so v sedanjem trenutku, ko stoji dežela pred finančno krizo, pred vsem merodajne in se jim mora vse drugo zapostaviti.

Kaj je s skupnim korakom v Beogradu?

Beograd, 30. marca. Velesile včeraj niso storile nameravanega koraka pri srbski vladi, ker francoski poslanik še ni prejel od svoje vlade tozadevnih instrukcij. Demarša velesil se bo vršila tako-le: Najprej poda angleški poslanik med velesilami dogovorjeno noto. Nato podajo ostali poslaniki posamič izjave, da se pridružujejo angleški noti. Angleška nota poudarja, da je to nepreklicno zadnji poizkus v ohranitev miru. Srbska vlada bo noto predložila narodni skupščini, ker smatra potrebnim, da skupščina prekliče svojo znano resolucijo o teritorialnih odškodninah in avtonomiji Bosne in Hercegovine. Kedar se to zgodi, ne bodo vladi več vezane roke za nadaljno mirno rešitev spora.

Sporazum velevlasti glede Balkana.

Berlin, 29. marca. »Tägliche Rundschau« ima od merodajne strani obvestilo, da je sporazum med velevlastmi gotova stvar in da ob nadaljnjem izravnanju balkanskega vprašanja ni pričakovati nobenih težkoč več.

Stališče Izvolškega popolnoma omajano.

Magdeburg, 29. marca. »Magd. Ztg.« poroča iz Petrograda, da je Izvoljski padel v nemilost. Car zahteva njegov odstop. Da še ni izdan tozadeven ukaz, krivo je le dejstvo, da še ne vedo za naslednika. V dvornih krogih se domneva, da prihodnji zunanji minister ne bo vzlet iz med politikov po poklicu. Tla je Izvolskemu neki izpodkopala desnica dume, ki je v

isto svrhu pridno na delu tudi glede Stolypina. Tudi ta bo baje padel.

Vesti o odpovedi dinastije Karagjorgjevičev.

Berlin, 29. marca. Tudi »Berliner Ztg. am Mittag« zabeleži vesti, ki krožijo po Beogradu, da se namreč kralj Peter dogovarja z vladjo glede event. odstopa dinastije Karagjorgjevičev od pravic do srbskega prestola. Toda po tamkajšnjih informacijah nikakor ni verjetno, da bi hotel kralj Peter žrtvovati celo rodbino, ker bi tak korak povzročil znova silne notranje zmede. Za republiko pa Srbija nikakor ni zrela.

Kralj Peter odstopi?

Rim, 30. marca. Tu se govori, da je kralj Peter pisal kralju Viktorju Emanuelu, da zapusti z vso družino Srbijo. Kralj in oba sina da se nastanijo v Švici, hči pa v Rimu. Kralj Peter hoče pozvati srbski narod, da si izvoli s pomočjo Evrope novega kralja. Priporočal bo najmlajšega sina črnogorskega kneza Nikite, princa Petra. Kralj Viktor Emanuel pa je baje kralju svetoval, naj proglasi princa Aleksandra za kralja.

Beograd, 30. marca. Anglija bo Srbiji prijateljsko svetovala, naj odstopi tudi kralj Peter. Kralj dobi apanažo, ki bo zadržana s posojilom na Angleškem.

Ugled dinastije padel.

Beograd, 29. marca. Kraljevi razglas kakor tudi odstop prestolonaslednika sta silno škodovala ugledu dinastije. Listi opozarjajo, da zunanja kriza nikakor ni iztekla brez ponižanja Srbije, kakor se trdi, marveč da pomenja odstop princa Jurija od njegovih prestolonasledniških pravic, kakor tudi okolnost, da se mora — čeprav morda samo začasno — popolnoma odstraniti kot činitelj v usodi Srbije, — pred vsem svetom hudo ponižanje za Srbijo.

Pretendenti za srbski prestol.

Budimpešta, 30. marca. Neki tukajšnji list javlja iz Beograda: V tukajšnjih političnih krogih smatrajo za gotovo, da bo rodovina Karagjorgjevičeva v kratkem odstavljena. Vplivni poslanci narodne skupščine agitirajo odkrito za to, da se pozove kakega tujega princa na prestol. Imenujejo vojvodo Tecka, ki ga podpira baje tudi Anglija, nadalje vojvodo Alberta Connaughta in kneza Battenberga.

Zemun, 30. marca. V Srbiji se pojavlja močna struja, ki hoče princa Pavla, sina Arzena Karadjordjeviča, za kralja.

Kam se poda bivši prestolonaslednik?

Beograd, 30. marca. Tu se govori, da se podasta oba princa, Gjorgje in Aleksander, v inozemstvo, da nadaljujeta svoje študije. Gjorgje da pojde v Cambridge.

Poslanec Marković.

Beograd, 30. marca. Mladoradikalni poslanec Marković, ki edini ni hotel odpovedi prestolonaslednika vzeti na znanje, zastopa mnenje, da o stvari nima odločiti navadna narodna, ampak velika skupščina.

Mnenje v Carigradu.

Carigrad, 30. marca. Merodajni krogi smatrajo, da se bo Srbija udala skupni volji edinih velesil. S tem je mir zagotovljen. Skrb pa navdaja političke kroge, kako bodo se razvijale notranje razmere.

Kdo je zmagal?

Kolonijska, 30. marca. »Köln. Ztg.« zavrača francoski tisk, ki piše o silajni zmagi Nemčije in o porazu zapadnih velesil ter naglašuje zasluge Francije in Rusije za mirno rešitev spora. O zmagovalcih in premagancih bi se naj pri taki priliki ne govorilo. Zmagala sta želja po miru in zdrav razum.

Nemčija ni pritiskala na Rusijo?

Berlin, 30. marca. Vlada odločno dementuje vse vesti, glasom katerih bi bila Nemčija z noto ali ustno, ali pa celo s pretnjo mobilizacije pritiskala na rusko vlado in jo tako prisilila, da je aneksijo priznala.

S črnogorske meje.

Kotor, 30. marca. Iz Boke Kotorske so včeraj med črnogorskimi četami opazovali živahno gibanje. Seli na konjih so hiteli od oddelka do oddelka. Zdi se, kakor da Črnogora opusti poostreno straženje meje.

Knez Nikita ni zadovoljen?

Zemun, 30. marca. Črnogorski knez je brzojavil kralju Petru, da obžaluje srbski narod, čegar koristi so izdane vsled slabotnosti in korupcije srbskih vodilnih politikov. Knez očita kralju in vladi, da v najtežavnejšem trenutku niso znali nič pametnejšega, nego objaviti neopravičene napade na prestolonaslednika. Edini, ki je spoznal važnost sedanjega položaja, da je

princ Juri. Prestolonasledniku je brzojavil tudi črnogorski princ Peter, mu čestital k možatemu nastopu ter izrazil željo, da bi prestolonaslednik premagal sedanje težave.

Priznanje bolgarskega kraljestva.

Sredce, 30. marca. V vladnih krogih so mnenja, da se priznanje bolgarskega kraljestva izvrši potom izmenjave not med velesilami. Iniciativo sprejme Rusija.

Sestanek Rifaat-paše z bolgarskim trgovskim ministrom.

Sofija, 29. marca. Turški zunanji minister Rifaat-paša se na svojem povratku v domovino ne pelje skozi Bukurešt, kakor je prvotno nameraval, marveč skozi Sofijo, in sicer v istem vlaklu z ministrom Liačevom. Tej okoliščini se pripisuje velika važnost.

Bolgarski trgovinski minister v Carigradu.

Berolin, 29. marca. »Voss. Ztg.« poroča iz Sofije, da je danes odpotoval v Carigrad trgovinski minister Liačev. Njegov pot ima namen, da se doseže sporazum o porabi odškodnine, ki jo plača Bolgarija Turčiji. Posamezne postavke se bodo natančno določile. Liačev je mnenja, da bo vprašanje o neodvisnosti Bolgarije takoj po sporazumu v Carigradu končno rešeno.

ZAHVALA BARONA AEHRENTHALA.

Budimpešta, 30. marca. »Budap. Korr.« je pobolašena izjaviti, da je mirna rešitev nasproti v zunanjem ministrstvu vzbudila največje zadovoljstvo. Avstro-Ogrska je že spočetka hotela, da bi se Srbija glede svoje politike prav orientirala in prepričala, kako potrebno je prijateljsko razmerje z monarhijo. Hvala za ugodno rešitev gre velesilam, patriotizmu obeh parlamentov in javnega mnenja. Avstrijski in ogrski tisk je vlado ves čas kampanje znatno podpiral, za kar mu gre priznanje.

Nemčija ob strani Avstroogrške.

Berolin, 29. marca. V včerajšnji seji državnega zbora je govoril državni kancler knez Bülow o zunanjem položaju in zlasti o razmerju Nemčije do Avstro-Ogrske tekom zmed, ki so nastale vsled aneksije. Izvajal je sledeče misli: Prisrčni sprejem angleške kraljevske dvojice v Berlinu je odmeval tudi v Angliji in dokazal, kako potrebno je, da obe deželi tekmujeta v delu za mir. Prepričan je, da ne bodo odločili oni angleški fanatiki, ki nočejo videti angleško-nemških skupnih koristi. Razdrti mora legendo, češ, da se je nemška vlada glede stališča napram aneksiji Bosne in Hercegovine spočetkoma obotavljala. Dan pred aneksijo je dobil nemški ambasader na Dunaju instrukcijo, ki pravi, da se samoposebi razume, da bo Nemčija postopala lojalno in da se sme avstroogrška vlada nanjo zanašati. Prihodnji dan je bila odposlana v London instrukcija, ki naglašuje, da je Nemčija sicer odkrito naklonjena mladoturškemu gibanju, da pa svoje zaveznice v težavnem položaju ne bo zapustila. 30. oktobra je kancler izjavil v Londonu, da tudi Nemčija ne dovoli, da bi se na konferenci razpravljalo o aneksiji. Istega dne je sporočil na Dunaj, da cesar Viljem odobrava politiko Nemčije, ki hoče izpolniti svojo dolžnost kot zaveznica ter da sme monarhija tudi v težkih zapletih računati na nemško pomoč. Na to se knez Bülow obrača proti očitju, da se je Nemčija preveč potegovala za tuje interese, in pravi: Podpiranje Avstrije je v interesu Nemčije. Če bi Avstro-Ogrske ne podpirali, stala bi v kratkem tudi nam nasproti tista skupina velesil, ki bi se ji bila morala Avstro-Ogrska umakniti. Brez določne nemške pomoči bi Avstro-Ogrska utegnila doživeti diplomatski poraz, ki bi škodil tudi stališču in ugledu Nemčije. Baš trdna zveza z Avstro-Ogrsko nam jamči za mir.

Monarhija ima v sporu s Srbijo pravico na svoji strani. Aneksija je zadnji čin tridesetletnega prosvetnega dela. Sporazum s Turčijo je dal Avstro-Ogrski tudi formalno pravico do Bosne in Hercegovine. Ni mogoče, da bi signatarne velesile dejanskega stanja ne odobrile. Srbsko odobrenje ni potrebno. Srbskim zahtevam nedostaje vsak pravni naslov. Velika odgovornost pade na tiste, ki Srbe v njihovih težnjah spodbujajo. Evropa je potrebna miru v toliki meri, da mora preprečiti vsak svetovni požar. Voditelji ruske politike, zlasti pa car Nikolaj, zaslužijo hvala za vse prijatelje miru. Proti konferenci nemška vlada s prvega početka ni imela načelnih pomislekov, samo da je spored natančno določen in omejen.

Proti očitku, zakaj Nemčija v sporu ni posredovala, pravi kancler, da je to bilo le deloma mogoče vsled lastnih interesov in vsled lojalnosti napram Avstro-Ogrski. Kjer pa je bila dana podlaga, je nemška vlada posredovala med Dunajem in Carigradom ter med Dunajem in Petrogra-

dom. Nemčija ne bo pustila žrtvovati nobene avstro-ogrške koristi in ne bo dovolila, da bi kdo stavil zahteve, ki bi nasprotovala ugledu monarhije. (Odobranje.)

Za Bülowom so govorili von Hertling iz centra in drugi; vsi so odobraval nastop nemške vlade, le poslanec Schrader (svobodnomiselna zveza) je menil, da aneksija ni bila potrebna, češ, kar imaš, tega ti ni treba anektirati. Socialni demokrat Lebedur je rekel, da si je monarhija izbrala za aneksijo najneugodnejši čas, ko je vedela, da mora mladoturke zadeti v živo. Sicer pa je prav, da se pomaga zavezniku, tudi če je napravil neumnost. Miru pa ni ohranil kancler, marveč srbski socialni demokrati, ki so spravili zadevo s slugo Kolakovičem natančno.

Zlasti zanimiv pa je bil govor poslanca Liebermanna von Sonnenberg, ki je povdarjal, naj bi Avstro-Ogrska še bolj varovala koristi nemškega prebivalstva v svojih deželah.

§ 29. berolinske pogodbe se razveljavi.

Dunaj, 30. marca. Zunanji minister baron Aehrenthal je izjavil, da pritrdi na angleško željo tudi razveljavitelju § 29. berolinske pogodbe. S tem se Avstro-Ogrska odpove vsem predpravicam v črnogorskih vodah. Črnogora bo smela ustanoviti vojno mornarico in graditi utrdbe ob meji. Tuje vojne ladje bodo smele prihajati v črnogorsko vodovje.

† Jožef Pichler.

Bolj ga srca ni imela Ljubljana. Prešeren.

Izročili smo materi zemlji, kar je bilo umrločega na Jožefu Pichlerju. Monumentalnih del, s kojima bi si bil proslavil ime, ni zapustil, ravnal se je po nauku pesnikovem:

Amico, io vivendo cercava conforto — nel monte Parnasso,
Tu, meglio consiliato, cercalo — nel Calvario.

Ali zapustil je v srcih tistih, ki so imeli srečo, res poznati ga, spomin ljub in drag. In ako bi bilo mogoče, izbrisati jim iz knjige njihovega življenja spomin tega moža, ne dala bi se nikakor izpolniti nastala vrzel. V spominu na njega imajo vzgled za vse življenje: Pobožnost, ponižnost, radodarnost, neumorna delavnost in pogum javnega izpoznavanja spoznané resnice. In poleg vsega tega tista lepa, prava, prisrčna družabnost. Verus Israelita!

Gorje mu pa, kdor je v njegovi družbi rabil cinične besede, naš Jožef pregnal ga je z ostrimi puščicami svoje jeze. Gorje mu, kdor je o verskih rečeh v njegovi družbi govoril plitvo po navadi našega »izobraženstva«, naš Jožef zadel ga je z ostrino svoje dijalektike. In ob takih prilikah je pokazal, kako temeljito je bil podkovan v apologetiki, kako je poznal zgodovino.

Delavnost njegovo cenili so razni njegovi šefi, ko je bil še v državni službi. In ko je po večletni hudi bolezn, ki ga je prisilila, da je stopil v prezgodnji pokoj, nepričakovano okrevl in stopil v deželno službo, imeli so deželni odborniki opetovano priliko, pohvaliti neumorno njegovo pridnost. Poleg tega je bil dolgo let marljiv in vester tajnik raznih, osobito dobrodelnih društev.

V radodarnosti je bil naravnost original, in neštete so dogodbe, ki jih pripovedujejo njegovi znanci o tem, kako je Pichler klasično znal udeleževati nauk, da naj levica ne ve, kaj desnica dela.

In kadar so prišle volitve, je stal naš Pichler na svojem mestu, neustrašen bojevnik za resnico in pravico. Šlo se mu je le za stvar, in malenkostnih ozirov ni poznal.

Slave in hvale pa ni zahteval in ni iskal, in zdi se mi, kako bi me bil po svoje »pohvalil« skromni mož, ako bi vedel, da mu bodem ob grobu zažgal par zrnca kadila.

Življenje seve tudi njemu ni priznalo z brdskostmi, ali globoko je umeval velikega Akvinata velike besede:

O salutaris hostia,
Quae coeli pandis ostium,
Bella premunt hostilia,
Da robur, fer auxilium.

Praktično izvajanje posledic tega umevanja mu je dajalo moč, in nobena neprilika ni mogla zatemniti njegovega solnčnega humora.

Sedaj pa je bil odpoklican, odpoklican na predvečer praznika Nje, ki jo je ljubil s sinovsko ljubeznijo, ker si jo je izbral za zaščitnico, koje čast je vedno vneto zagovarjal. Upajmo, da je bil odzvan baš na predvečer zato, da je z Materjo praznoval praznik oznanenja tudi Nje zvesti sin Jožef Pichler. Sodalit.

Onevne novice.

+ Kar so smeli poročati listi v Gradcu, na Dunaju, v Lincu in Celovcu, za to je bil včeraj v Ljubljani konfisciran »Slovenec«. Povod včerajšnje konfiskacije je bila notica »Vojaki na poti na jug«, katero smo posneli iz graških, dunajskih, linških in celovških listov. »Grazer Volksblatt« n. pr. je priobčil o tem dva dolga članka, ter je izrečno opomnil, da mu je bilo o tem dovoljeno pisati. Vsled včerajšnje konfiskacije smo takoj telefonirali v Gradec in vprašali, kdo je dovolil »Grazer Volksbl.« priobčiti dotične članke. Izvedeli smo, da so dotični članki, radi katerih smo bili v Ljubljani konfiscirani, izšli z vednostjo — kornega poveljništva. Še obširnejše kot »Grazer Volksblatt« so pisali razni dunajski in drugi listi, nekateri listi so priobčili celo ilustracije, ne da bi bili konfiscirani. Ta konfiskacija je tako zanimiva, da bomo o njej še govorili in tudi — pisali.

+ **Nezgoda v tiskarni.** Včeraj po konfiskaciji se je v tiskarni pokvaril rapidni stroj. Pomožni stroj ni mogel natisniti vse obširne naloge ter je vsled te nezgode bilo mogoče nekaterim gg. naročnikom list odposlati šele danes.

+ **Deželnozborske volitve na Koroškem.** Včeraj je volila kmečka skupina. Slovenci so zmagali z dvema kandidatom. Grafenauer in Ellersdorfer sta sijajno prodrla! Drugod so Slovenci dosegli častne manjšine. Nemški krščanski socialci so ohranili dosedanja dva mandata. Izvoljena sta krščanska socialca državni poslanec urednik Walcher in Jožef Krampl. V okraju Špital je vsled malomarnosti nekaterih občin ostal krščanski socialc profesor Weiss v manjšini za 12 glasov. Za volivno geometrijo na Koroškem je značilno, da imajo n. pr. v splošni skupini skupno 1500 glasov več kot nemški nacionalci in vendar v splošni skupini niso dobili nobenega poslanca.

+ **Aljažev dom odnesel plaz.** Danes smo dobili iz Mojstrane brzojavko, da je snežni plaz z Rogice odnesel v Vratih Aljažev dom! Šlajmerova vila je ostala nepoškodovana. »Slovensko planinsko društvo« ima škode nad 20.000 K.

+ **Od državne železnice.** Imenovani so: stavbni nadkomisar Gross Oskar v Trstu za podnačelnika pri obratnem vodstvu v Gružu, revident Scaria Karol pri ravnateljstvu oddelka VIII. v Trstu za podnačelnika istotam. Premeščeni so: nadrevident Gauahl Makso pl. Bergbrunn iz Trsta k ravnateljstvu v Krakov, stavbni komisar Schmelz Žiga iz Inomosta v Trst, stavbni asistent Bittner Rudolf iz Gorice v Plzen.

+ **III. seja odbora deželnega urada pokojninskega zavoda za privatne nastavitve v Trstu** vršila se je v soboto, dne 27. t. m. v uradnih prostorih ter sta ji prisostvovala slovenska odbornika gospoda dr. Rybař in Škerbinec. Po poročilu predsednikovem naznanjenih je bilo do sedaj v okolišju tega deželnega mesta 7820 zavarovancev, izmed katerih pa bo 2651 izstopilo in pristopilo že od ministrstva priznanim nadomestilnim penzijskim zavodom. Razposlalo se je 4167 predpisov za vplačila in vplačalo se je do sedaj okoli 43.000 K, katera vsota je nalozena pri poštini hranilnici. Urad je prejel naznanila v štirih slučajih, pri katerih je bilo treba izplačati odpravnine in eden od teh slučajev z 1270 K je že likvidiran. Vsled ukaza ministrstva, da se voli v najkrajšem času odbor namestu od njega imenovanih odbornikov, določilo se je, da se volitve vrše 15. junija t. l. in v volivno komisijo so bili voljeni za delodajalce gospoda Brunner in Burgstaller ter za zavarovance gospoda Orù in Škerbinec. O načinu volitev bomo svoječasno še poročali.

+ **Župnija Križe pri Trzliču** je podeljena večje gospodu duhovnemu svetniku Janezu Zabukovec, župniku na Jesenicah. Oskar Nedbal

+ **Za socialni kurz S. K. S. Z. v Ljubljani** je določen zadnji rok za priglasitev do 3. malega travna. Na to se opozarjajo zlasti oni gospodje udeležniki, ki želé, da se jim oskrbi stanovanje.

+ **Nova pošta v Istri.** S 1. aprilom začne poslovati na novo ustanovljena pošta v Podgorju. Od drugih pošt priklopijo se lej vasi: Zazid, Zabrezec, Zanigrad, Podpeč, Praprovče, Črnotiče in Jelovice.

+ **Pogorela** je v ponedeljek, 29. t. m. zjutraj ob 3. uri hiša kajžarja Antona Piber v Mlinem 18, po domače Trojčičev. Sosedje so prihiteli hitro na pomoč, da se niso užgale sosedne hiše, ki so postavljene zelo skupno ob jezernici, ki prihaja iz blejskega jezera. Ogenj je nastal najbrž po neprevidnosti.

+ **Utonila v škafu.** V Kapucinski ulici št. 3 v Gorici se je zvrnila enoletna Amalija Zalatel v odsotnosti starišev v škaf vode. Mati jo je našla mrtva.

— **Imenovan** je za poštnega oficijanta v Beljaku Osvald Boštjančič.

— **Umrla** je v Rojanu gospa Uršula Brenčič.

— **Umrla** je v Dolini Jerica Zupan, sestra odtotnega gospoda dekana.

— **Smrt v tujini.** V Moon Run, Pa. je umrl 18 let stari rojak Ignacij Petkovšek iz Stare Vrhlike.

— **Umrl** je bivši državni poslanec tržaški veleindustriec Jožef Basevi. — Umrla je v Toplici pri Zagorju ob Savi učiteljica gdca Roza Junis.

— **Samomor vojaka.** V Celovcu se je ustrelil vojak 17. pešpolka I. Kastelic.

Stajerske novice.

+ **Konservativna stranka na Stajerskem.** Ploj je imenoval svojo ustanovljeno stranko konservativno, t. j. ohranjaljočo. Nadjal si je najboljši ime, ker si s to stranko res hoče »ohraniti« ali konservirati svoj mandat. Res plemenit program! Kaj blagor ljudstva, kaj svetovni nazori! V programu Plojeve stranke sta združena programa obeh obstoječih strank. Ploj ponuja enemu to, drugemu ono, da je le »ohranjen« mandat.

+ **Ob meji.** V Spielfeldu se je ustanovila nova podružnica »Schulvereina«.

+ **Umrl** je v Poljčanah posestnik Simon Pelko.

+ **Od straže ustreljen.** Dne 28. t. m. so štirje fanti začeli s kamenjem napadati vojaško stražo pred vojašnico v Celju ob pol 8. uri zvečer. Vojak je dobil več kamnov za vrat. Naenkrat v silobranu in po vojaški postavi ustrelil med napadalce. Krogla zadene v prsi Antona Drobne, ki je, 20 let star, prišel z Dunaja, da se javi k naboru. Pri priči je bil mrtev, drugi fanti so v preiskavi.

+ **Umor.** Pred tremi meseci je iz Drviš izginil kmet Pišek. Vzela ga je neka noč, zatem ko je odšel iz Zupančeve gostilne v Spodnjih Mestinjah. Sumil se je, kaj umor ali uboj, zakaj tam v bližini je bil takrat pretep. Vsa uradna in neuradna prizadevanja, najti pogrešanca, so bila jalova. Minuli petek se je pa pri nekem mlinu, ne daleč od Mestinj, zapazilo človeško moško truplo. Bilo je Piškovo. Sodna komisija bo dognala to tajinstveno smrt.

+ **Grozen čin umobolnega** se je dogo-dil, kakor nam poročajo iz Keblija na Pohorju, dne 24. marca okoli 9. ure zvečer. 30-letni sin Marko Hojnik je že večkrat bolehal na umu. Omenjenega dne se mu je pa zopet zmračil um in zvečer, ko so drugi zaspali, je on vstal, vzel nož ter zabodel ž njim na peči ležečo rejenko, desetletno Marijo Hribernik. Zadal ji je tri rane v oprsje, eno pa v trebuh, tako da si čreva izstopila. Dekle je bilo takoj mrtvo. Hojnik je nato pobegnil. Neumevno je, da niso bolj pazili nanj, ker je že poprej grozil starišem, da jih bo zaklal in zaradi tega si oče ni upal v hiši ležati, ampak hodil je spat v hlev. Grozil je tudi, da bo hišo užgal.

+ **Umrl** je v Gradcu zasebnik in hišni posetnik Franc Assmann (Ažman).

+ **Otrpnenje tilnika** se je pojavilo med moštvo celjske garnizije. Umrla sta že dva moža.

Ljublianske novice.

+ **Javno predavanje dr. E. Lampeta** bo danes v torek, 30. marca, točno ob pol 8. uri zvečer. Dr. Lampe bo predaval o svojem potovanju po Francoskem. Predavanje bodo pojasnjevale skloptične slike. Vstopnina z ozirom na velike stroške za slike 10 vinarjev za osebo. — Odbor S. K. S. Z.

+ **Shod S. S. C. J. za duhovne ljubljanskega mesta** je jutri, v sredo, dne 31. marca, ob pol 6. uri popoldne v »Kato-liški tiskarni« v II. nadstropju. Dnevni red: Socialne razmere v Ljubljani.

+ **Umrl** je danes zjutraj po dolgi, mučni bolezni mestni učitelj in hišni posestnik gosp. Franc Bahovec. Menda ga ni Ljubljancina, ki bi ne poznal in ne spoštoval tega vrliga moža, ki je bil marljiv in vreden učitelj ter vzoren glavar svoji družini. Tudi med učitelstvom je bil pokojnik vsled svoje odkritosrčnosti obče priljubljen. Franc Bahovec je bil rojen v Višnji gori leta 1849. Službovali je prišel leta 1872 ter bil skoro ves čas v Ljubljani, kateri je vzgojil na stotine vrlih mož. Ne-pozabljiv torej ostane njegov spomin med nami! Za njegove velike zasluge so pred-lagali člani S. L. S. v deželnem šolskem svetu, naj se odlikuje zasluznega pedago-ga z naslovom ravnatelj, a smrt je prehi-tela to odlikovanje. Naj po obilnem trudu počiva v miru blagi mož, ki je z mirnim delom zvesto služil svoji domovini. Nje-govi velespoštovani rodbini ob tej nena-domestljivi izgubi naše najiskrenejše spo-štovanje! Ž njo žalujemo vsi, katerim je bil pokojnik vedno mil in drag. Dal mu

Bog večno plačilo za vse delo in za vse trpljenje!

+ **Umrla** je na Radeckega cesti št. 23 gospa Marija Tomič.

+ **Shod deželnih uslužbencev v Ljubljani.** V nedeljo popoldne je sklicalo društvo deželnih uslužbencev shod, na katerem se je razpravljalo o nalogah društva, sedaj ko je deželni zbor preuredil plače deželnih služb. Shoda, ki mu je predsedoval deželni odbornik dr. Vladislav Pegan, ki je v daljšem govoru kazal kako važne naloge še čakajo društvo v gospodarsko-socialnem oziru. Udeležba je bila velika in so udeleženci z navdušenjem vzeli na znanje, da so deželni odborniki S. L. S. pripravljeni pohajati tudi v prihodnje na društvene sestanke, da tam slišijo upravičene težnje deželnih uslužbencev.

+ **Predavanje.** Jutri, v sredo, dne 31. marca tek. l. priredi »Šentpetersko prosvetno društvo« predavanje v društvenem prostoru v Podbojevi hiši nasproti cerkve Sv. Petra. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Predaval bo, oziroma svoje predavanje nadaljeval č. g. Zorko o zgodovini šentpeterske fare. Po predavanju se vrši vpisovanje novih članov kakor tudi vpisovanje v pevski društveni odsek. Zeleti je obilne udeležbe in mnogo pevcev in pevk.

+ **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Danes se poje prvič Suppéjeva opereta »Donna Juanita«, katere dejanje se vrši leta 1796. med angleško-francosko vojno za špansko trdnjavo San Sebastian. — V četrtek, dne 1. aprila, se igra na korist dramskemu osebju prvič igrokaz »Ben Hur« iz Kristovih časov, po romanu Wallaceja spisal Oton FASTER.

+ **Plesni učitelj Praček pred sodiščem.** Dne 25. majnika m. l. je mestni čuvaj na Gradu, Martin Ribič, Adolfa Pračka opozoril, da njegova psica nima nagobčnika. Praček, ki je z nekaterimi drugimi tovariši na klopi sedel, je Ribiču odgovoril: »Saj ga vi tudi nimate.« Ker je bila zadeva zaradi obstoječega pasjega kontumaca sodišču naznanjena, je bil Praček z razsodbo tukajšnjega okrajnega sodišča z dne 15. junija 1908. obsojen na 24 ur zapora. Tega si pa Praček ni mogel iz glave izbiti. Vložil je pri tukajšnjem deželnem sodišču subsidijarno obtožbo proti Martinu Ribiču, češ, da je tedaj pred okrajnim sodiščem kot priča zaslisan krivo pričal. V to svrhu se je vršila proti pazniku Ribiču pri tukašnjem deželnem sodišču kazenska obravnava, pri kateri je bil pa Ribič zaradi podtikane hudodelstva krivega pričevanja oproščen. Popoldne se je pa vršila proti Adolfu Pračku glavna razprava zaradi hudodelstva goljufije. Obtožen je bil zapeljavanja k krivemu pričevanju in javne sile. Poleg njega sta na zatožni klopi sedela 19 let stara šivilja Marija Mlakar in 18 let stari Miha Oblak, krojaški pomočnik v Ljubljani. Oba sta izjavila, da ju je Praček pregovoril, da sta njemu v prilog pri okr. sodišču po krivem pričala, da je imela takrat Pračkova psica nagobčnik natak-njen. Ravno tako da je prisilil svojo devet let staro nečakinjo Gizelo Praček, da je ravno tako, kakor prejšnja, izpovedala, kar je sedaj sama odkrito priznala, češ, »da se je strica bala«. — Sodišče je obso-dilo Pračka na 15 mesecev težke ječe, Miho Oblak na 5 in Marijo Mlakar, oba dosedaj še neoporečena, na 4 tedne ječe.

+ **Pevska skušnjava celotnega zbora »Ljubljane«** bo jutri ob 8. uri zvečer. Gg. pevci, pridite točno in polnoštevilno! — Pevovodja.

+ **Na c. kr. vadnici** so danes zatvorili radi opic I. in II. razred deklške in I. razred deške štirirazrednice do povelikonočnih praznikov.

+ **Prijet vtihotapec.** Pred nekaj dnevi se je vtihotapil neznan tat v nek hlev na Poljanski cesti in tam ukradel hlapcu Matiju Kastelico par črevljev, hlapcu Antonu Stojanšku pa črne hlače, žepni nož in nekaj denarja. Policija je tata izsledila v osebi 23letnega hlapca Franceta Kramarja iz Hruševke pri Kamniku. Kramarja, kateri je bil zaradi enakega delikta že kaznovan, so izročili sodišču.

+ **Pobegnul** je včeraj na Stari poti 22-letni prisiljenec Franc Auer iz Mininga, okraj Braunau.

+ **Preprečen pobeg.** Pri nekem tukajšnjem brivskem mojstru je služboval 21letni brivski pomočnik Stefan Črnovski iz Požene v Slavoniji. Črnovski je dobil od okrajnega sodišča v Florisdorfu poziv, da ima v treh dneh nastopiti mesečni zapor zaradi obrekovanja bivše njegove gos-podinje. Sklenil je pa, da se zaporu odtegne s pobegom. Toda manjkalo mu je potrebnih sredstev. Ko sta v nedeljo dva njegova sotovariša zapustila spalnico s sobo in popustila Črnovskija samega v sobi, je ta ukradel iz zaklenjene omare pomoč-niku Antonu Jurašku 20 K denarja in ne-kaj obleke, pomočniku Vencelju Bujaku pa tudi 102 K denarja, nakar se je odpeljal

z »električnim« na južni kolodvor. Bujak, prišedši domov, je tatvino takoj opazil in jo naznanil pri policiji, katera je tata pri-jela v trenutku, ko je vstopil v vlak, ho-teč se odpeljati proti Trstu. Pri njemu so dobili še ves denar. Izročili so ga dežel-nemu sodišču.

+ **Rdeči križ.** Vodstvo deželnega in gospejnega pomožnega društva Rdečega križa za Kranjsko uljudno vnovič nazna-nja, da bo občni zbor društva v sredo, 31. marca 1909, ob 5. uri popoldne v knjiž-nici deželne vlade, Bleiweisova cesta, I. nadstropje. Ako bi ne došlo za sklepčnost potrebno število 30 članov, bo drugi ob-čni zbor ob pol šestih popoldne na istem mestu in istim že naznanjenim dnevnim redom in bo sklepčen pri vsakem števi-lu navzočih društvenikov.

+ **Zidarska dela** pri razširjenju zavoda Sv. Stanislava v Št. Vidu je dobil zidarski mojster v Krškem gosp. Valentin Scag-netti.

Telefonska in brzojavna poročila.

MIR!

+ **Belgrad, 30. marca.** Danes so velevlasti izročile Srbiji skupno noto, ka-teri se je pridružila tudi Nemčija. Ruski poslanik Sergijev je bil včeraj dolgo časa pri srbskem zunanjem ministru Milovanoviću, katerega je zaupno informiral o skupni noti. Milovanović je izjavil, da bo Srbija takoj ugodila želji vevlevlasti.

+ **Belgrad, 30. aprila.** Danes okoli ena-este ure dopoldne so izročili poslaniki v Belgradu skupno noto. Okolu 11. ure 45 minut je bil akt končan, nakar so posla-niki zapustili ministrstvo za zunanje za-deve, ruski poslanik pa je ostal v ministr-stvu. Srbski ministrski svet bo še danes sklepal o odgovoru in kakor sledi iz iz-jav Milovanovića, bo zahteval vevlevlasti pritrdil.

+ **Budimpešta, 30. marca.** Ogrski dr-žavni zbor je odgođen preko velikonočnih praznikov do 26. aprila. Bathanyi je da-nes interpeliral o zunanjem položaju. Mi-nistrski predsednik Wekerle je izjavil, da bodo vevlevlasti danes izročile skupno noto v Belgradu in da želi, naj Srbija ugodí željam in svetom vevlevlasti. V slu-čaju odklonitve smo si obdržali popolno-ma proste roke in bomo postopali tako, kakor zahtevajo interesi in ugled države.

+ **Dunaj, 30. marca.** Na borzi so bile danes normalne razmere.

PROTI KRALJU PETRU.

+ **Belgrad, 30. marca.** Danes ponoči je vojaška straža našla za vrtem kraljevega konaka letak, na katerem je bilo z veli-kimi črkami tiskano: Proč z izdajalci! »Zvono« poroča, da so varnostne odred-be v kraljevi palači pomnožene. Kralj je jako nervozen.

PRETNJE SRBSKIH ČASTNIKOV.

+ **Zemun, 30. marca.** Belgrajski častni-ki, izvemši zarotnike, so se obrnili z okrožnico do tovarišev v notranjosti in vprašajo, ali poslednji odobravajo odstop prestolonaslednika. Polkovnik Mišković, ki je bil namenjen za poveljnika prostovoljcev, je naznanil v seji odbora za na-rodno obrambo, da se častniki sprijaznijo z odpovedjo le tedaj, ako odstopijo ob-enem vsi oni, ki so odpoved povzročili, namreč: kralj in zarotniki. Sicer nastane revolucija. Srbska vojska ne more trpeti kralja, ki bi bil igrača v rokah zarotnikov.

IZVOLSKIJ POJDE.

+ **Peterburg, 30. marca.** Potrjuje se, da je položaj Izvolškega jako omajan. Teža-ve so le še v tem, kdo mu bo naslednik.

IRENTA.

+ **Reka, 30. marca.** Občinski svet je sklenil, da imajo napisi na prodajalnah na Reki biti samo italijanski, oziroma ita-li-janščina na prvem mestu.

V STRAHU PRED VOJSKO.

+ **Trst, 30. marca.** Tukajšnji listi poro-čajo, da se je v strahu pred vojsko zme-šalo vdovi Mariji Coloni, ki ima dva sina pri vojakih. Vdova je skočila v morje in utonila.

GLEDALIŠČE POGNALI V ZRAK.

+ **Boston, 30. marca.** Tukajšnje novo operno gledališče, ki je veljalo več mili-jonov dolarjev so stavkujoči delavci z di-namitom pognali v zrak.

Priporočamo našim rodbinam

Kolinsko cikorijo.

+ **Priloga.** Današnji številki pridejan je katalog otroških oblek tvrdke Gričar & Mejač, Prešernove ulice št. 9.

Sedaj vsaka obleka iz blaga za K 4— ceneje!

Obleka za gospode od K 12 stane sedaj K 8—; obleka za dečke od K 10— stane sedaj K 6—; kostumi za otroke od K 7— stane sedaj K 5—; kostumi za prati za otroke od K 2— stane sedaj K 1—.

Kostumi za dame sedaj K 8— ceneje!

Kostum za dame od K 16— sedaj K 8—; jopica za dame od K 8— stane K 4—!

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Podolnina v 24 urah v mm
29	9 zveč.	732.7	7.2	sl. jzah.	del. obl.	
30	7. zjut.	32.5	7.7	*	oblačno	0.0
	2 pop	32.5	11.2	sr. zah.	*	

Srednja včerašnja temp. 6.7°, norm. 6.2°

Gostilna

blizu Ljubljane, dobrodoča, s krasnim vitom, acilensko razsvetljavo, popolnoma nanovo urejena, se odda radi nenadnega odpoklica najemnika v vojaško službovanje **takoj** ali s 1. aprilom t. l. ozir. pozneje **v najem**.

Naslov se poišče v upravnštvu „Slovenca“.

828 (1)

Širite, naročajte „Slovenca“!

Pozor!

Vrtnar

prva moč, z dobrimi spričevali, išče **službe za mesec april**. Naslov pove uprav. „Slovenca“.

822 5-1

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 30. marca.

Pšenica za april	13.79
Pšenica za oktober l. 1909.	11.06
Rž za april l. 1909.	10.09
Oves za april	8.77
Koruzna za maj l. 1909	7.53

Efektiv. 15 ceneje.

881 1—1

Potrji najgloblje žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani sin oziroma brat, gospod

Franc Lasnik

brivski pomočnik

danes ob 9. uri dopoldne po dolgi, mučni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 20. letu svoje dobe izdihnil svojo dušo.

Pogreb predragega pokojnika se vrši v sredo, dne 31. marca ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi Sv. Petra.

Ljubljana, 29. marca 1909.

Žalujoči ostali.

Učenca

iz dobre hiše sprejme **takoj** v trgovino z mešanim blagom gosp. **Ivan Repouš** v Št. Janžu, Dolenjsko.

858 3—1

Imate

ozeblino, kurja oča in trdo kožo?

Trpite

na potenju nog ali zoprnem duhu?

Ena kopel za noge s

Chiragrinom

Vas takoj oprosti. 1 zavoj za dve kopeli 30 vin. Dobi se v lekarni Trnkoczy, drogerijah Kanc, Berjak & Šober ali v boljših prodajalnah ali pa naravnosti z drogerije v Gradec-u, Sackstrasse 3.

K 423 2—3

Zahvala.

886

Za vse povodom smrti nepozabnega očeta, svaka, tasta in strica, gospoda

Antona Finžgar

došle izraze sožalja, za častno spremstvo pokojnika k zadnjemu počitku in za darovane vence se iskreno zahvaljujejo

Žalujoči ostali.

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče, brat, stric, tast in stari oče, gospod

FRANC BAHOVEC

mestni učitelj in hišni posestnik

danes ob polu 8. uri zjutraj, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajnika bode v četrtek ob 1/4. uri popoldne iz hiše žalosti, Miklošičeva cesta, št. 26, v družinsko rakev k sv. Krištofu.

Predragega rajnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Prosi se tihega sožalja.

Ljubljana, dne 30. marca 1909.

Žalujoči ostali.

885 1—1

Podružnice
Spljet, Celovec

- in Trst -

- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih $\frac{1}{2}\%$

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spljet, Celovec

- in Trst -

- Rezervni fond -
- K 300.000. -